

psychological impact of displacement. Social services have demonstrated some positive outcomes; however, their capacities do not always meet the actual scale of IDPs' needs.

Therefore, the support system for IDPs requires rethinking based on the principles of inclusion, sustainable development, and interagency coordination. It is essential to address not only material needs but also the need for psychological adaptation, strengthening social ties, and ensuring long-term integration.

Keywords: martial law, internally displaced persons, social services, social support, inclusion.

Авторський внесок кожного співавтора: Кущенко І. В. – 40 %, Базиленко А. К. – 30 %, Булах О. В. – 30 %.

Стаття надійшла до редакції / Received 01.02.2025

Прийнята до друку / Accepted 15.04.2025

Унікальність тексту 96 % («StrikePlagiarism» ID 331826924)

© Кущенко Ірина Вікторівна, Базиленко Анастасія Костянтинівна, Булах Олена Вікторівна, 2025

DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2025-12-19>

УДК 364-787.2:314.151.3-054.73]:005.53

Тетяна Петрівна Спіріна

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0003-0287-7343>

Scopus-Author ID: 57950126200

кандидатка педагогічних наук,

доцентка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

t.spirina@kubg.edu.ua

Анастасія Михайлівна Котелевець

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0002-0177-0440>

докторка філософії за спеціальністю 231 Соціальна робота,

викладачка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

a.kotelevets@kubg.edu.ua

Аліна Володимирівна Дуля

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-9067-4820>

Scopus-Author ID: 57208213486

докторка філософії за спеціальністю 231 Соціальна робота,

старша викладачка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

a.dulia@kubg.edu.ua

ОГЛЯД ДОСВІДУ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

У науково-оглядовій статті досліджено роль проєктної діяльності неурядових організацій у сфері соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб в Україні. Акцентовано увагу на

зростаючому значенні громадських ініціатив у забезпеченні комплексної підтримки ВПО. Авторами розкрито досвід проєктної діяльності наступних неурядових організацій: Громадська організація «ВПО України», Благодійна організація «Схід SOS», Благодійний фонд «HelpGroup», Благодійний фонд «Волонтерська спілка ПОРУЧ», Благодійна організація «Рокада». Визначено, що основними напрямками їхньої діяльності є сприяння соціальній адаптації ВПО, надання правової, психологічної та гуманітарної допомоги, а також підтримка у питаннях працевлаштування. Встановлено, що ефективність проєктної діяльності значною мірою визначається чітким формулюванням цілей, врахуванням реальних потреб ВПО, ефективним використанням ресурсів та налагодженням партнерських відносин.

Ключові слова: проєктна діяльність, гуманітарні програми, неурядові організації, соціальна підтримка, прийняття рішень.

Вступ. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 році призвело до значного внутрішнього переміщення населення, порівняно із 2014 роком. Станом на 2 січня 2025 року, за даними Міністерства соціальної політики України, кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) досягла 4 622 761 осіб (Аналітика, 2025). Збільшення кількості ВПО, які мають потребу в соціальній підтримці створює значне навантаження на державні інституції та посилює роль громадського сектору у наданні соціальної підтримки ВПО. Разом з тим підтримка ВПО набула особливої актуальності для молоді як на індивідуальному рівні, так і в межах діяльності неурядових організацій (Котелевець, 2024, с. 127). Внутрішньо переміщені особи часто наражаються на небезпеку життя та здоров'я, стають жертвами порушення прав людини, стикаються з труднощами щодо задоволення основних потреб та доступу до соціальної, психологічної, правової, медичної підтримки та гуманітарної допомоги. Тому важливо своєчасно реагувати на проблеми і потреби ВПО та захищати їхні права та інтереси, зокрема через проєктну діяльність неурядових організацій (Дуля, Лютий, 2023).

Громадський сектор України, реагуючи на виклики воєнного стану, розгорнув масштабну проєктну діяльність із підтримки ВПО. Громадські організації відіграють ключову роль у забезпеченні комплексної соціальної підтримки ВПО, зокрема щодо питань житла, охорони здоров'я, освіти та працевлаштування. Важливими напрямками їхньої роботи є також психологічний супровід, правова допомога та сприяння соціальній адаптації ВПО, а також адвокація системних рішень на рівні держави (Дуля та Лях, 2024).

Питання соціальної підтримки ВПО є досить поширеним у сучасних дослідженнях. Н. Гусак, Т. Семигіна, О. Трухан (2015) вивчають проблеми ВПО та ключові інтервенції у соціальній роботі з цією групою отримувачів послуг; О. Павлюченко та В. Черба (2023) досліджують виклики та перспективи в соціальній роботі з ВПО; І. Пелюхня, В. Суліцький (2024) розкривають особливості соціально-педагогічної роботи із сім'ями ВПО із дітьми; А. Бойко, Т. Лях, А. Харітонов (2024) досліджують питання співпраці державних і громадських організацій у наданні соціальної допомоги ВПО, які втратили роботу під час війни в Україні; І. Запущляк та А. Полянська (2021), Я. Мартинюк та Т. Спіріна (2024), вивчають проєктну діяльність як інструмент розв'язання проблем територіальних громад та їхнього розвитку; А. Дуля та В. Лях (2024), В. Лютий (2023), висвітлюють питання проєктної діяльності щодо соціальної підтримки та представництва інтересів ВПО в діяльності недержавних організацій. Проте недостатньо дослідженими залишаються питання ефективності проєктної діяльності неурядових організацій у сфері соціальної підтримки та захисту ВПО.

Мета дослідження: проаналізувати досвід проєктної діяльності неурядових організацій щодо соціальної підтримки ВПО.

Методи дослідження: контент-аналіз офіційних сайтів неурядових організацій та нормативно-правових документів, якими регламентується їхня діяльність; систематизація, узагальнення особливостей проєктної діяльності неурядових організацій щодо соціальної підтримки ВПО.

Проблематика соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб неурядовими організаціями. Неурядові організації відіграють важливу роль у наданні соціальної підтримки ВПО з метою вирішення проблем, пов'язаних із житлом, працевлаштуванням, адаптацією до нових умов життя, вільним доступом до медичної, правової та психологічної підтримки. Для більш якісного забезпечення потреб ВПО неурядові організації співпрацюють з міжнародними партнерами, місцевими органами влади та державними організаціями. Т. Лях, А. Бойко та А. Харітонов (2024) стверджують, що міжнародні та національні громадські організації беруть активну участь у захисті прав ВПО та розробці й реалізації проєктів соціальної підтримки даної групи отримувачів послуг.

Н. Гусак, Т. Семигіна та О. Трухан (2015), вивчаючи особливості соціальної роботи з ВПО, визначили, що діяльність державних та недержавних організацій при наданні соціальної підтримки повинна спрямовуватися на подолання у ВПО залежності від гуманітарної допомоги, відновлення трудового потенціалу ВПО, відновлення соціально-культурних та суспільних зв'язків, ефективного самоменеджменту, тобто активізації та надання повноважень (імпаурменту).

Однією з найбільш вразливих груп, із числа ВПО є діти. Вони відчують підвищену тривожність через війну і адаптацію до нових умов та потребують соціально-педагогічної підтримки. В. Суліцький та І. Пелюхня (2024) у своїх наукових працях зазначають, що соціально-педагогічна підтримка дітей із сімей ВПО в процесі адаптації до нового середовища повинна передбачати забезпечення умов для оптимального розвитку дитини, стимулювання розвитку дітей із сімей ВПО через підтримку дитини, усунення перешкод для розвитку дитини. Окрім цього, потрібно здійснювати соціально-педагогічну роботу з батьками щодо підтримки своїх дітей у період війни через використання консультативних практик, підсилення інформаційно-просвітницької роботи (Лях та ін., 2022). Саме неурядові організації мають можливість надати широкий спектр послуг сім'ям ВПО з дітьми через проєктну діяльність.

Досліджуючи питання проєктної діяльності як інструменту розвитку територіальних громад, А. Полянська та І. Запихляк (2021) визначили, що проєктна діяльність характеризується цілеспрямованістю, конкретизацією та послідовністю завдань, які ставляться перед проєктом. У свою чергу Т. Спіріна та Я. Мартинюк (2024) зазначають, що для дієвості проєктної діяльності необхідно проводити якісне оцінювання громадами власних потреб, формування чіткого бачення та перспектив відновлення та розвитку громад. Також учені наголошують на необхідності вираховування сучасних викликів, особливостей, тенденцій та вимог (соціально-економічні, геополітичні, соціокультурні) при розробці та реалізації соціальних проєктів щодо відновлення деокупованих громад.

Порівняльний аналіз проєктної діяльності неурядових організацій щодо соціальної підтримки ВПО. Відбір неурядових організацій для аналізу здійснювався за сукупністю ключових критеріїв, які дозволяють оцінити їхній внесок у систему підтримки внутрішньо переміщених осіб в Україні. По-перше, нами була врахована стратегічна системність діяльності – перевага надавалася організаціям, що реалізують структуровані, довготривалі ініціативи з чітко визначеними цілями та етапами. По-друге, розглядалися організації, які забезпечують комплексне охоплення основних напрямів підтримки ВПО: гуманітарної, психологічної, правової, освітньої та сприяння інтеграції. Третім важливим критерієм була інноваційність практик, тобто наявність нестандартних підходів, таких як хаби, мобільні команди, інтерактивні формати соціалізації тощо. Додатково оцінювалася відкрита звітність та прозорість діяльності, яка забезпечує довіру та можливість аналітичного дослідження. Також ми враховували вплив організацій на місцевий та загальнонаціональний рівень, зокрема участь у формуванні політик, законодавчих змін або реформ, що сприяють захисту прав ВПО. Таким чином, було обрано п'ять організацій, що мають успішні приклади реалізації проєктної діяльності щодо соціальної підтримки ВПО (табл. 1).

Таблиця 1

Проектна діяльність неурядових організацій щодо соціальної підтримки ВПО

Назва неурядової організації	Напрямки проектної діяльності неурядової організації
Громадська організація «ВПО України»	Надання гуманітарної, юридичної, медичної та інформаційної допомоги
	Сприяння в працевлаштуванні, підвищенні кваліфікації/перекваліфікації
	Вирішення житлових проблем та покращення житлово-побутових умов
	Проведення психологічних та соціально-педагогічних тренінгів для ВПО
	Створення хабів для ВПО
	Проведення культурних та освітніх заходів
Благодійна організація «Схід SOS»	Освіта для молоді з тимчасово окупованих територій
	Комплексна гуманітарна допомога постраждалим від конфлікту українцям та громадянам третіх країн в Україні, Польщі, Румунії та Молдові
	Захист та психосоціальні послуги для представників маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю, постраждалих внаслідок війни
	Захист та необхідна психосоціальна підтримка постраждалого від війни населення прифронтових регіонів України
	Консорціум реагування в Україні: надання міжсекторальної гуманітарної допомоги постраждалому від конфлікту населенню в Україні
	Підтримка постраждалих унаслідок війни вразливих груп населення та жителів віддалених територій України
	Розширення можливостей громадянського суспільства України: зміцнення потенціалу в умовах війни
	Інтегроване гуманітарне реагування для постраждалих від конфлікту громад в Україні
Благодійний фонд «HelpGroup»	Оплата лікування, забезпечення медикаментами, сприяння в лікуванні ВПО за кордоном
	Реабілітація у Центрі відновлення «Кортекс»
	Допомога дитячим будинкам-інтернатам
	Психологічна підтримка ВПО та мешканцям прифронтових територій
	Гуманітарна допомога (надання продуктів, одягу, засобів гігієни)
	Волонтерські ініціативи
	Грантова діяльність та міжнародне партнерство
Благодійний фонд «Волонтерська спілка ПОРУЧ»	Допомога ВПО та їхня інтеграція
	Підтримка дітей ВПО в межах Дитячого інтеграційного центру ПОРУЧ-SPACE
	Гуманітарні місії
	Залучення ВПО до волонтерської та благодійної діяльності
Благодійна організація «Рокада»	Надання соціальної, психологічної, юридичної підтримки
	Благодійна допомога ВПО
	Підтримка прихистків для ВПО
	Підтримка постраждалих від насильства
	Інтеграція ВПО
	Моніторинг умов проживання ВПО у громадах
	Захист прав ВПО

Джерело: складено авторами

1) *Громадська організація «ВПО України»* була створена з метою надання підтримки ВПО адаптуватися у нових громадах та відновити власні сили, реалізуючи власний потенціал. Організація об'єднує та створює власні громадські ініціативи, спрямовані на допомогу ВПО. Засновниками «ВПО України» стали активісти, що особисто знають, що означає бути ВПО та починати життя з нуля в новому місті. У межах проєктної діяльності організація сприяє соціальній адаптації ВПО, здійснює правовий захист, ініціює законодавчі зміни через Міжфракційне об'єднання «ВПО України» у Верховній Раді, створює хаби для ВПО. У хабах ВПО можуть отримати гуманітарну, психологічну та юридичну допомогу, а також взяти участь у культурних та освітніх заходах (екскурсіях, творчих майстернях, групових заняттях). Крім того, організація проводить благодійні заходи за участі відомих діячів культури, мистецтва, політики та бізнесу, що сприяє збору коштів для допомоги ВПО і військовим. Громадська організація «ВПО України» систематично передає військовим автотранспорт, дрони, тепловізори, бронежилети, генератори та інші необхідні засоби (Про Нас, 2025).

2) *Благодійний фонд «Схід SOS»* – недержавна організація, що з 2014 року надає всебічну підтримку ВПО та особам, які постраждали від збройного конфлікту. Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році фонд значно розширив свою проєктну діяльність, охоплюючи гуманітарну допомогу, евакуацію, розміщення переселенців, ремонт шелтерів та юридичний і психологічний супровід. Основними напрямками фонду є: діяльність кол-центру, гуманітарна допомога, евакуація, відбудова, правовий захист, психосоціальна допомога, освіта, документування воєнних злочинів, моніторинг якості надання послуг, фестиваль думок, мережа «затишно space».

Організація активно документує воєнні злочини, займається правозахисною та адвокаційною діяльністю, сприяючи реформуванню законодавства для захисту ВПО. Важливим напрямом роботи є створення мобільних бригад і безпечних просторів психосоціальної підтримки, що функціонують у

різних регіонах України. Крім того, фонд реалізує навчальні програми та ініціативи, спрямовані на зміцнення демократичних інститутів та забезпечення прав людини. Завдяки системному підходу та широкій мережі партнерств «Схід SOS» відіграє ключову роль у гуманітарному реагуванні та соціальній адаптації ВПО в Україні (БФ «Схід SOS», 2025).

3) *Всеукраїнський благодійний фонд «HelpGroup»* є недержавною організацією, що займається підтримкою соціально вразливих груп населення в Україні, зокрема ВПО та мешканців прифронтових територій. Проєктна діяльність фонду спрямована на комплексне покращення умов життя тих, хто опинився у складних життєвих обставинах, сприяючи їхній соціальній адаптації та інтеграції. Фонд реалізує програми фінансової, гуманітарної та соціальної допомоги, об'єднуючи зусилля бізнесу, громадянського суспільства та держави. Основними напрямками проєктної діяльності фонду є оплата лікування та забезпечення медикаментами, підтримка реабілітаційних центрів, допомога дитячим будинкам-інтернатам, надання гуманітарної допомоги, а також психологічний супровід для ВПО. У межах цієї діяльності організація проводить групові та індивідуальні заняття для ВПО, дітей з інвалідністю та інших незахищених категорій населення. Важливим напрямом є тренінги для дорослих ВПО, які сприяють соціальній адаптації та емоційному відновленню. Завдяки команді досвідчених психологів, сенсорних інтегровлогів, нейропсихологів, соціальних працівників і логопедів-дефектологів фонд забезпечує комплексну психосоціальну підтримку (Всеукраїнський фонд допомоги і розвитку HELPGROUP, б. д.).

4) *Благодійний фонд «Волонтерська спілка ПОРУЧ»* – це спільнота людей, де кожен відчуває підтримку та має можливість реалізувати свої ідеї. Благодійний фонд допомагає ВПО адаптуватися до нового життя в Україні, зокрема в Києві. Проєктна діяльність фонду реалізовується в таких напрямках: допомога ВПО та їхня інтеграція (адаптація та інтеграція ВПО; надання консультацій з питань освіти, працевлаштування; надання соціальної та психологічної підтримки; проєкт «Голоси ВПО», який допомагає ВПО через

лекції, екскурсії, творчі та спортивні заходи інтегруватись в громади, що приймають біженців); дитячий інтеграційний центр ПОРУЧ-SPACE (безкоштовні гуртки й курси з творчості та професійної орієнтації для дітей ВПО; розвиток здібностей в ІТ, журналістиці, медіамистецтвах, вокалі, екскурсії); ПОРУЧ-ФЕСТ та дитячі табори; фестиваль «ТАЛАНТИ ПОРУЧ» – це платформа для соціалізації та адаптації дітей ВПО; психологічна підтримка та допомога в соціалізації; SAFE-ПРОСТІР – це проєкт спрямований на створення безпечних просторів для арттерапії в бомбосховищах); гуманітарні місії (надання продовольчої та непродовольчої допомоги родинам ВПО); культура волонтерства та благодійності (залучення ВПО та місцевих жителів громад, що приймають біженців, до спільних заходів, воркшопів і благодійних проєктів) (Про Фонд, б. д.).

5) *Благодійна організація «Рокада»* надає підтримку ВПО, шукачам притулку та постраждалому від війни населенню в 17 регіонах України. Благодійна організація створює прихистки, облаштовує простори і екстрено реагує на кризові ситуації ВПО. З метою соціальної підтримки ВПО Благодійна організація здійснює проєктну діяльність за такими напрямками: соціальна підтримка (консультування з питань доступу до соціальних, медичних, освітніх, адміністративних та інших послуг, допомога з отриманням благодійної допомоги, здійснення соціального супроводу та перевезення); психологічна підтримка (надання індивідуальних та групових консультацій для дорослих та дітей з питань адаптації у новому середовищі, подолання тривожного стану, розгубленості, страхів, панічних атак та станів); юридична підтримка (надання консультацій з питань відновлення чи отримання документів, оформлення пенсії, компенсація за зруйноване житло, складання заяв щодо мінно-вибухових травм); благодійна допомога (надання допомоги у вигляді речей першої необхідності ВПО); підтримка прихистків (створення комфортних умов проживання в місцях комплексного проживання ВПО, організація ефективної роботи місць комплексного проживання); підтримка постраждалих від насильства, серед яких ВПО

(підтримка прихистків для постраждалих від насильства, надання конфіденційної психологічної та соціальної підтримки, проведення просвітницької роботи); інтеграція ВПО (координація роботи Рад ВПО, створення умов для залучення ВПО у життя громад, реалізація спільних освітніх та культурних проєктів); моніторинг умов проживання ВПО у громадах; захист прав ВПО (аналіз законодавства України щодо можливостей ВПО, проведення адвокаційних кампаній на регіональному та державному рівнях із залученням ВПО) (Громадянам, б. д.).

Отже, аналіз діяльності обраних неурядових організацій підтверджує вагому роль громадського сектору у системі соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб. Незважаючи на відмінності у масштабах, ресурсах і напрямках роботи, усі розглянуті організації демонструють високий рівень адаптивності до змін, орієнтацію на потреби цільових груп і комплексний підхід до вирішення соціальних проблем. Спільними ознаками їхньої проєктної діяльності є надання гуманітарної, психологічної, правової підтримки, а також створення інструментів для соціальної інтеграції ВПО у громади, що приймають біженців.

Водночас кожна з організацій має власну специфіку. Громадська організація «ВПО України» виокремлюється активною адвокаційною діяльністю та роботою на рівні законодавчих ініціатив. Благодійний фонд «Схід SOS» – провідною роллю у документуванні воєнних злочинів і мобільними бригадами кризової допомоги. Всеукраїнський благодійний фонд «HelpGroup» зосереджує зусилля на роботі із вразливими категоріями ВПО, особливо дітьми з інвалідністю. Благодійний фонд «Волонтерська спілка ПОРУЧ» акцентує на культурній інтеграції, а Благодійна організація «Рокада» має розгалужену регіональну мережу та здійснює системну роботу із захисту прав ВПО.

Висновки. Проєктна діяльність неурядових організацій виступає ключовим чинником у забезпеченні багатовимірної соціальної підтримки осіб, що зазнали внутрішнього переміщення, особливо в умовах повномасштабної війни в Україні. На прикладі

діяльності низки провідних організацій (ГО «ВПО України», БО «Схід SOS», БФ «HelpGroup», БФ «Волонтерська спілка ПОРУЧ», БО «Рокада») простежено комплексність підходу до гуманітарної, правової, медичної та психологічної допомоги, що інтегрує як безпосередню підтримку, так і стратегічне реагування на виклики постконфліктного відновлення.

У межах дослідження узагальнено досвід проєктної діяльності неурядових організацій у сфері підтримки внутрішньо переміщених осіб, зосереджено увагу на чинниках, які визначають ефективність реалізованих ініціатив. Виокремлено приклади дієвого партнерства між громадським сектором, державними установами та міжнародними донорами, що можуть бути адаптовані до різних регіональних контекстів і масштабовані в інших громадах.

При цьому особливої уваги заслуговує розвиток інклюзивних форм управління програмами, які передбачають безпосередню участь представників цільової групи в ухваленні рішень – від етапу планування до оцінювання результатів. Така залученість сприяє глибшому розумінню потреб, підвищує ефективність підтримки й формує довіру до надавачів послуг. У цьому контексті принцип «нічого для нас без нас» є важливим орієнтиром у побудові сталої інтеграційної політики.

Перспективи подальших досліджень доцільно спрямувати на глибше вивчення впливу конкретних проєктів на соціальну мобільність та стійкість отримувачів допомоги, а також на розроблення методичних рекомендацій для підвищення результативності гуманітарних ініціатив у постконфліктному середовищі.

Література

- Аналітика : кількість зареєстрованих облікованих ВПО. Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України. 2025. URL : www.ioc.gov.ua/dashboardVpo/ (Дата звернення: 09.02.2025).
- БФ «Схід SOS». БФ «Схід SOS». URL : <https://east-sos.org/> (Дата звернення: 23.01.2025).
- Всеукраїнський фонд допомоги і розвитку HELPGROUP. Всеукраїнський фонд допомоги і розвитку HELPGROUP. URL: <https://helpgroup.com.ua/> (Дата звернення: 10.02.2025).
- Дуля А., Лютий В. Досвід представництва інтересів внутрішньо переміщених осіб недержавними організаціями. *Вісник. Humanitas*. 2023. № 3. С. 15–22. DOI : <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.3.3>
- Котелевець А. М. Розвиток соціальної активності студентів у волонтерській діяльності : дис. ... д-ра філософії зі спеціальності 231 – соціальна робота. / Київський столичний університет імені Бориса Грінченка Київ, 2024. 362 с.
- Лях В., Дуля А. Проєктна діяльність міжнародної благодійної організації «Фонд Східна Європа» із соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб. *Social Work and Education*. 2024. Vol. 11, No. 3. 360–372. DOI : <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.3.5>
- Лях Т., Бойко А., Харітонов А. Соціальна робота з постраждалими від воєнних дій: успішні практики співпраці державних і громадських організацій. *Соціальна робота: реалії та перспективи* : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 110-річчю Полт. нац. пед. ун-та імені В. Г. Короленка, м. Полтава, 9–10 травня 2024 р. / за заг. ред. Н. О. Сайко, В. І. Березан. Полтава. С. 48–51.
- Лях Т., Лехолетова М., Петрович В., Спіріна Т. Соціально-педагогічна робота з батьками щодо підтримки ними дітей у період війни. *Вісник. Humanitas*. 2022. № 2. 24–30. DOI : <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.3>
- Полянська А., Запхляк І. Проєктна діяльність як інструмент розвитку територіальних громад. *Університетські наукові записки*. 2021. 1 (79). 160–170. DOI : <https://doi.org/10.37491/UNZ.79.15>
- Про Нас – ГО ВПО України. *ГО ВПО України*. URL : <https://vpo-ukraine.com/pro-nas/> (Дата звернення: 06.02.2025).
- Семигіна Т. В., Гусак Н. Є., Трухан С. О. Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб. *Український соціум*. 2015. № 2. 65–72.

- Спіріна Т. П., Мартинюк Я. В. Проєктування як інструмент вирішення проблем територіальних громад, постраждалих від воєнних дій. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2024. 148 (3). 105–109. DOI : <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2024-3-15>
- Сулицький В. В., Пелюхня, І. М. Соціально-педагогічна робота з дітьми внутрішньо переміщених сімей. *Scientific trends in the development of science and education : in the X international scientific and practical conference, Thessaloniki, Greece. 4–6 november 2024. Thessaloniki, Greece*. P. 172–177.
- Черба В. М., Павлюченко А. О. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами: виклики та перспективи. Сучасний стан та пріоритети модернізації фінансово-економічної системи: теорії та пропозиції. 2023. DOI : <https://doi.org/10.36059/978-966-397-324-1-15>

References

- About Us – Public organization IDPs of Ukraine. Public organization IDPs of Ukraine <https://vpo-ukraine.com/pro-nas/> (Date of access: 06.02.2025) (ukr).
- All-Ukrainian Aid and Development Fund HELPGROUP <https://helpgroup.com.ua/> (Date of access: 10.02.2025) (ukr).
- Analytics: number of registered registered IDPs. (2025). Information and computing center of the Ministry of Social Policy of Ukraine www.ioc.gov.ua/dashboardVpo/ (Date of access: 09.02.2025) (ukr).
- Charitable fund «East SOS» <https://east-sos.org/> (Date of access: 23.01.2025) (ukr).
- Cherba, V. M., & Pavliuchenko, A. O. (2023). Social work with internally displaced persons: challenges and prospects. The current state and priorities of the modernization of the financial and economic system: theories and proposals (ukr).
- Dulia, A. & Liutyi, V. (2023). Experience of representation of the interests of inter-nally displaced persons by non-governmental organizations. *Humanitas*, 3, 15–22 <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.3.3> (ukr).
- Kotelevets, A. M. (2024). *Development of social activity of students in volunteering*. Thesis for obtaining the degree of the Candidate of Sciences. Kyiv (ukr).
- Liakh, T., Boiko, A. & Kharitonov, A. (2024). Social work with war victims: successful practices of cooperation between state and public organizations. *Social work: realities and prospects*. (May 9–10, 2024, Poltava). 48–51 (ukr).
- Liakh, T., Lekholetova, M., Petrovych, V., & Spirina, T. (2022). Socio-pedagogical work with parents to support their children during the war. *Vvichlyvist. Humanitas*, 2, 24–30 <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.3> (ukr).
- Liakh, V. & Dulia, A. (2024). Project activities of the International charitable organization «East Europe Foundation» for social support of internally displaced persons. *Social Work and Education*, 11(3), 360–372 <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.3.5> (ukr).
- Polianska, A. & Zapukhliak, I. (2021). Project activity as a tool for the development of territorial communities. *University scientific notes*, 1 (79), 160–170 <https://doi.org/10.37491/UNZ.79.15> (ukr).
- Semihina, T. V., Husak, N. Ye., & Trukhan, S. O. (2015). Social support of internally displaced persons. *Ukrainian Society*, 2, 65–72 (ukr).
- Spirina, T. P., & Martyniuk, Ya. V. (2024). The project as a tool for solving the problems of territorial communities affected by military actions. *Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinskyi*, 148 (3), 105–109 <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2024-3-15> (ukr).
- Sulitskyi, V. V., & Peliuhnia, I. M. (2024). Social and pedagogical work with children of internally displaced families. *Scientific trends in the development of science and education*. (4–6 november 2024, Thessaloniki, Greece). 172–177 (ukr).

SOCIAL SUPPORT OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS THROUGH PROJECT ACTIVITIES OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS

Tetiana Spirina, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at Social Pedagogy and Social Work Department, Faculty of Psychology, Social Work and Special Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine, e-mail: t.spirina@kubg.edu.ua

Anastasiia Kotelevets, Doctor of Philosophy, specialty 231 Social Work, Lecturer at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine, e-mail: a.kotelevets@kubg.edu.ua

Alina Dulia, Doctor of Philosophy, specialty 231 Social Work, Senior Lecturer at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine, e-mail: a.dulia@kubg.edu.ua

The article examines the role of project-based activities of non-governmental organizations (NGOs) in providing social support to internally displaced persons (IDPs) in Ukraine. The key areas of social assistance, including housing, medical, legal, psychological, and educational support for IDPs, are analyzed. The specific features of the project-based approach in NGO activities are identified, and the effectiveness of implemented projects is assessed.

Given the increasing role of civil society initiatives in ensuring comprehensive support for IDPs, particular attention is paid to the analysis of three NGOs: the NGO «IDPs of Ukraine», the Charity Organization «East SOS» and the Charity Fund «HelpGroup». The specificity of their projects aimed at social adaptation, legal and psychological assistance, employment, social integration, and humanitarian support is examined.

The NGO «IDPs of Ukraine» establishes support hubs for IDPs, providing humanitarian, legal, psychological, and educational assistance while also promoting legislative initiatives to expand social guarantees for displaced persons. The Charity Organization «East SOS» delivers humanitarian aid, conducts evacuation efforts, and documents war crimes, combining social support with advocacy activities. The Charity Fund «HelpGroup» focuses on medical and psychological support for IDPs, funding treatment and medication, as well as implementing rehabilitation programs and volunteer initiatives.

It has been established that the effectiveness of project-based activities largely depends on clearly defined objectives, consideration of actual IDP needs, efficient resource utilization, and the establishment of partnerships.

Thus, the research findings outline prospects for further improvement of NGOs' project-based activities in supporting IDPs, which may serve as a foundation for the development of more effective social programs and integration strategies for displaced persons in host communities.

Keywords: project-based activities, non-governmental organizations, social support, internally displaced persons, humanitarian assistance, social integration.

Авторський внесок кожного із співавторів: Котелевець А. М. – 35 %, Дуля А. В. – 35 %, Спіріна Т. П. – 30 %.

Стаття надійшла до редакції / Received 27.02.2025

Прийнята до друку / Accepted 25.04.2025

Унікальність тексту 92 % («StrikePlagiarism» ID 330611741)

© Спіріна Тетяна Петрівна, Котелевець Анастасія Михайлівна,

Дуля Аліна Володимирівна, 2025

**НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ ХОРТИЦЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
SCIENTIFIC JOURNAL OF KHORTYTSIA NATIONAL ACADEMY
(СЕРІЯ: ПЕДАГОГІКА. СОЦІАЛЬНА РОБОТА)**

*Журнал розміщує статті двома мовами: українською та англійською.
Періодичність наукового видання: 2 рази на рік.*

*Думки авторів не завжди збігаються з точкою зору редакції.
За достовірність фактів, цитат, імен, назв та інших відомостей відповідають автори.*

*Коректор (українська мова) – О. В. Макаренко
Коректор (англійська мова) – Б. В. Корнелюк, к.філол. н.
Комп'ютерна верстка та макет – П. В. Демченко.
Дизайн обкладинки – Т. В. Геворкян-Тарасова.*

*Підписано до друку 29.05.25 р.
Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Arial Narrow. Друк Riso.
Умов. др. арк. 22,32. Наклад 70 пр.*

*Видавництво комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
Україна, 69017, м. Запоріжжя, вул. Наукового містечка, 59.
Свідоцтво: ДК №7031 від 27.12.2019 р. тел./факс: (061)283-20-01, (061)283-20-05.
E-mail: p26052017@gmail.com E-mail: info@khnnra.zp.ua
Сайт: khnnra.edu.ua*

Усі права захищені. Повний або частковий передрук дозволено лише за згодою авторів і редакції.
При передрукуванні обов'язковим є посилання на наукове видання
«Науковий журнал Хортицької національної академії. Scientific Journal of Khortytsia National Academy»
(Серія: Педагогіка. Соціальна робота).